

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1262/2543

ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัท มาร์เก็ต ซีดี จำกัด กับพวกจำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกำหนดว่า จำเลยผู้กู้จะผ่อนชำระหนี้ ตามสัญญานี้ให้ลดน้อยลงเรื่อย ๆ เป็นการแสดงให้เห็นว่า โจทก์ผู้ให้กู้ นอกจากต้องการให้จำเลยผู้กู้ชำระดอกเบี้ยให้ตรงตามสัญญาแล้ว ยังให้ ผ่อนชำระต้นเงินอีกด้วยเพื่อจำเลยจะได้ไม่เป็นหนี้โจทก์พอกพูนสูงขึ้น อันจะเป็นภาระหนักต่อจำเลยที่จะชำระหนี้ให้แก่โจทก์เมื่อครบอายุสัญญา ทั้งโจทก์เองก็ต้องเสี่ยงภัยต่อการได้รับชำระหนี้ซึ่งค้างชำระจำนวนมาก ของจำเลยอีกด้วย โจทก์มิได้พึงหวังที่จะให้จำเลย ค้างชำระดอกเบี้ยเพื่อ นำมาทบทเป็นต้นเงินใหม่ เพียงแต่ที่โจทก์กำหนดให้นำดอกเบี้ยที่ค้างชำระ ทบเป็นต้นเงินนั้นเพื่อให้จำเลยปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัดมิฉะนั้นจะต้องรับภาระหนี้เพิ่มขึ้น เมื่อจำเลยผิดสัญญามีได้ชำระดอกเบี้ยให้แก่ โจทก์ตรงตามสัญญา ทั้งโจทก์มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ ก่อนกำหนดได้ การเลิกสัญญาและให้จำเลยชำระหนี้ก่อนกำหนดแก่โจทก์ จึงชอบแล้ว ภายหลังที่โจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปถึงจำเลยแล้วไม่ปรากฏว่าจำเลยได้เบิกเงินออกจากบัญชีหรือโจทก์ยังคงยินยอมให้จำเลยเบิกเงินตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีได้อีกต่อไป การที่จำเลยนำเงินเข้าบัญชีหลายครั้งภายหลังที่สัญญาเบิกเงินเกินบัญชีระหว่างโจทก์กับจำเลย เลิกกันแล้วก็เป็น การนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้ให้แก่โจทก์เท่านั้น ไม่ใช่เพื่อให้มีการ เดินสะพัดทางบัญชีต่อไปเพราะไม่มีลักษณะเป็นการเดินสะพัดทาง บัญชีหักกลบลบกัน พฤติการณ์ดังกล่าว ไม่อาจถือว่าโจทก์กับจำเลย ยังคงมีเจตนาให้สัญญาเบิกเงินเกินบัญชียังคงมีอยู่ต่อไปโดย ไม่มี กำหนดเวลาโจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2528 จำเลยที่ 1 เปิดบัญชีกระแสรายวันไว้กับโจทก์ สาขาราชประสงค์ ต่อมาวันที่ 20 มิถุนายน 2528 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์ วงเงิน

คำพิพากษา

2,000,000 บาท สัญญาจะชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือนอัตราร้อยละ 16.5 ต่อปี กำหนดชำระให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 19 มิถุนายน 2529 และวันที่ 19 สิงหาคม 2536 จำเลยที่ 1 ได้ต่ออายุสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีออกไปอีกโดยจะชำระหนี้ให้แล้วเสร็จในวันที่ 19 มิถุนายน 2537 มีจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันเข้ารับผิดร่วมกับจำเลยที่ 1 ในวงเงิน 2,000,000 บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 18.5 ต่อปี ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ผิดสัญญาไม่ชำระดอกเบี้ยภายในเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา โจทก์จึงมอบอำนาจให้ทนายความมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยทั้งสองแล้ว แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย โจทก์คิดดอกเบี้ยทบต้นถึงวันที่ 31 มกราคม 2537 อันเป็นวันบอกเลิกสัญญาซึ่งในวันดังกล่าวจำเลยที่ 1 เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีเป็นจำนวนเงิน 2,003,247.26 บาท หลังจากนั้น โจทก์คิดดอกเบี้ยแบบไม่ทบต้นถึงวันฟ้องรวมเป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีเป็นจำนวนเงิน 2,046,365.32 บาท ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระเงินจำนวน 2,046,365.32 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 18 ต่อปี จากต้นเงิน 1,970,381.73 บาทนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จำเลยทั้งสองให้การว่า จำเลยที่ 1 ไม่ได้ผิดสัญญา โดยจำเลยที่ 1 ได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามสัญญามาโดยตลอด การที่โจทก์บอกเลิกสัญญา จึงเป็นการมิชอบ สัญญาบัญชีเดินสะพัด

เลิกกันเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2537 ต่อมาภายหลังโจทก์และจำเลยยังคงเดินสะพัดทางบัญชีต่อไป ถือว่าได้มีการต่ออายุของสัญญาออกไปโดยปริยายและไม่มีกำหนดระยะเวลา โจทก์ไม่มีสิทธิ คิดดอกเบี้ยตามฟ้องเพราะไม่ใช่อัตราที่โจทก์จะมีสิทธิคิดเอาโดยชอบและการคำนวณดอกเบี้ยของ โจทก์ไม่ถูกต้อง ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,004,617 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 16.5 ต่อปีของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ให้นำเงินที่จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ให้ โจทก์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2537 จำนวน 10,000 บาท วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537 จำนวน 8,000 บาท วันที่ 8 มีนาคม 2537 จำนวน 30,000 บาท วันที่ 23 มีนาคม 2537 จำนวน 30,000 บาท วันที่ 27 เมษายน 2537 จำนวน 8,000 บาท วันที่ 25 พฤษภาคม 2537 จำนวน 30,000 บาท และวันที่ 29 มิถุนายน 2537 จำนวน 5,000 บาท หักชำระหนี้ส่วนที่เป็นดอกเบี้ยก่อน ส่วนที่เหลือจึงให้นำไป หักออกจากต้นเงิน โดยให้คิดหักดอกเบี้ยและต้นเงินออกทุกครั้งที่จำเลยที่ 1 นำเงินเข้าบัญชี ชำระหนี้จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนจำเลยทั้งสองฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2528 จำเลยที่ 1 เปิดบัญชีกระแสรายวันกับโจทก์ และวันที่ 20 มิถุนายน 2528 ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์ในวงเงิน 2,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 16.5 ต่อปี กับยอมเสียดอกเบี้ยทบต้นตามประเพณีธนาคารพาณิชย์และให้ โจทก์ปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินอัตราสูงสุดตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ต่อมาวันที่ 19 สิงหาคม 2536 จำเลยที่ 1 ต่ออายุสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์จำนวนสอง ฉบับให้มีผลบังคับถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2537 โดยจำเลยที่ 2 ทำสัญญาค้ำประกันยอมรับผิดชอบ ลูกหนี้ร่วม เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2537 ในระหว่างอายุสัญญาโจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาและให้ จำเลยทั้งสองนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 นำเงินมาชำระให้โจทก์รวมเป็นเงิน 141,000 บาทปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองว่า จำเลยที่ 1 ผิดสัญญาหรือไม่ และ โจทก์เลิกสัญญาบัญชีเดินสะพัดโดยชอบหรือไม่นั้น เห็นว่า ในปัญหาที่ว่าจำเลยที่ 1 ผิดสัญญา หรือไม่ ได้ความตามคำเบิกความของนางสาวอลิสสาทรัพย์สำรวม พยานโจทก์ว่า หลังจากต่ออายุ สัญญาบัญชีเดินสะพัดแล้ว จำเลยที่ 1 เบิกเงินเกินบัญชีเรื่อยมาแต่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาโดยไม่ชำระ ดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ทุกเดือนตามที่ตกลงไว้ ทำให้มีหนี้ค้างชำระอยู่เป็นจำนวนมาก โจทก์จึงมี หนังสือบอกเลิกสัญญาและทวงถามให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ ความข้อนี้จำเลยทั้งสองฎีกาว่าข้อ สัญญาที่กำหนดให้จำเลยที่ 1 ผู้กู้ชำระดอกเบี้ยภายในวันที่ 26 ของเดือน ไม่ใช่เงื่อนไขที่เป็น สาระสำคัญ อันจะเป็นเหตุให้โจทก์ผู้ให้กู้บอกเลิกสัญญาเสียได้เพราะโจทก์มิได้เสียเปรียบ หากจำเลยที่ 1 ผู้กู้ไม่ชำระดอกเบี้ยภายในกำหนดโจทก์สามารถนำดอกเบี้ยที่ค้างชำระทบเข้ากับ ต้นเงินได้นั้น ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีข้อ 2 กำหนดให้จำเลยที่ 1 ชำระดอกเบี้ยทุกวันที่ 26 ของเดือนแต่ปรากฏตามรายงานบัญชีกระแสรายวันว่า ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2536 วันที่จำเลยที่ 1 ทำสัญญาต่ออายุสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2537 วันที่โจทก์มี หนังสือบอกเลิกสัญญาจำเลยที่ 1 เพิ่งจะนำเงินเข้าบัญชีชำระหนี้ให้แก่โจทก์ในวันดังกล่าวเพียง ครั้งเดียว จำนวนเงิน 20,000 บาท เท่านั้น ตามใบสรุปแจ้งภาระหนี้ซึ่งตามสัญญากู้เบิกเงินเกิน บัญชีข้อ 5 กำหนดว่า จำเลยที่ 1 ผู้กู้จะผ่อนชำระหนี้ตามสัญญานี้ให้ลดน้อยลงเรื่อย ๆ เป็นการ แสดงให้เห็นว่าโจทก์ผู้ให้กู้นอกจากต้องการให้จำเลยที่ 1 ผู้กู้ชำระดอกเบี้ยให้ตรงตามสัญญาแล้ว ยังให้ผ่อนชำระต้นเงินอีกด้วย เพื่อจำเลยที่ 1 จะได้ไม่เป็นหนี้โจทก์พอกพูนสูงขึ้น อันจะเป็นภาระ หนักต่อจำเลยที่ 1 ที่จะชำระหนี้ให้แก่โจทก์เมื่อครบอายุสัญญา ทั้งโจทก์เองก็ต้องเสี่ยงภัยต่อการ

ได้รับชำระหนี้ซึ่งค้างชำระจำนวนมากของจำเลยที่ 1 อีกด้วย โจทก์มิได้พึงหวังที่จะให้จำเลยที่ 1 ค้างชำระดอกเบี้ยเพื่อนำมาทบทเป็นต้นเงินดังที่จำเลยทั้งสองฎีกาไม่ เพียงแต่ที่โจทก์กำหนดให้นำ ดอกเบี้ยที่ค้างชำระทบทเป็นต้นเงินนั้นเพื่อให้จำเลยที่ 1 ปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัดมิฉะนั้นจะ ต้องรับภาระหนี้เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าในสัญญาข้อ 5 นั้นเอง มีข้อกำหนดว่า ไม่เป็นการตัดสิทธิ ของผู้ให้กู้ที่จะเรียกร้องให้ผู้กู้ชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก่อนกำหนดที่กล่าวมาแล้วได้ ตามแต่ ผู้ให้กู้จะเห็นสมควรและโดยมิพักต้องชี้แจงแสดงเหตุ ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ 1 ผิดสัญญามีได้ชำระ ดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ตรงตามสัญญา ทั้งโจทก์มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ก่อนกำหนด ได้ตามข้อสัญญาดังกล่าว การเลิกสัญญาและให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ก่อนกำหนดแก่โจทก์จึง ชอบแล้วปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองข้อสุดท้ายว่าภายหลังจากโจทก์บอกเลิก สัญญากับจำเลยทั้งสองแล้ว โจทก์กับจำเลยที่ 1 ยังมีเจตนาให้สัญญาบัญชีเดินสะพัดมีผลบังคับ ต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลา โดยโจทก์รับชำระหนี้จากจำเลยที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2537 ถึงวันที่ 29 มิถุนายน 2537 รวม 8 ครั้ง เป็นเงิน 141,000 บาท เมื่อโจทก์มิได้บอกเลิกสัญญาอีก โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองนั้น เห็นว่า ภายหลังที่โจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปถึง จำเลยทั้งสองแล้วไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้เบิกเงินออกจากบัญชีหรือโจทก์ยังคงยินยอมให้จำเลย ที่ 1 เบิกเงินตามสัญญาบัญชีเงินเกินบัญชีได้อีกต่อไป ตามรายงานบัญชีกระแสรายวันไม่ปรากฏ รายการเดินสะพัดในบัญชีอันจะเป็นหลักฐานแสดงว่านับแต่วันที่ 31 มกราคม 2537 ซึ่งเป็นวันที่ โจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปยังจำเลยทั้งสองจำเลยที่ 1 ขอเบิกเงินจากบัญชีหรือโจทก์ยอมให้ จำเลยที่ 1 เบิกเงินเกินบัญชีต่อไป การที่จำเลยที่ 1 นำเงินเข้าบัญชีหลายครั้งภายหลังที่สัญญาบัญชี เบิกเงินเกินบัญชีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 เลิกกันแล้ว ก็เป็นการนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้ให้ แก่โจทก์เท่านั้นไม่ใช่เพื่อให้มีการเดินสะพัดทางบัญชีต่อไปเพราะไม่มีลักษณะเป็นการเดินสะพัด ทางบัญชีหักกลบลบกัน พฤติการณ์ดังกล่าวไม่อาจถือว่าโจทก์กับจำเลยที่ 1 ยังคงมีเจตนา ให้สัญญาบัญชีเงินเกินบัญชียังคงมีอยู่ต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลาดังที่จำเลยทั้งสองฎีกาไม่พิพากษา ยืน

องค์คณะ

วีระศักดิ์ รุ่งรัตน์ · ระพีพร บรรจงศิลป์ · สมชาย จุลนิตี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1262/2543>